

Boža z hol.: Podvod.

H. bydlel v polorozbořeném mlýně a byl kolářem. Dřevo na kola, loukotě a oje kradl v bázni boží z farského lesa. Někdy také zaskočil do státního; rozhodně nikdy dřevo poctivě nekoupil. Měl hromadu dětí a ještě větší hromadu dluhů. Ty dluhy jej nejvíce tížily a dnes právě skýtala se mu možnost zbavit se této železné krávy.

Přišel k němu cestující se stavebními losy. Nabízí a jak nabízí! Nelze ani odolat. Žádá pouze 250 Kč zálohy, ale za to nechá losy v držení H. s právem výherním. Ale H. nemá zrovna žádaných 250 Kč, ač by mohl udělati takové štěstí. Pokouší se proto částku usmlouvatí a dobře se mu to daří. Konečně to utloukl na 100 Kč. Nehnal by se ani tak do té koupě, ale ta smlouva, kterou agent napsal a se svědky z rodiny podepsal, jej nejvíce svádí. Smlouva zní přece jasně: Los musí dne 1. srpna 1928 vyhrátí sedmdesátpět tisíc korun, v opačném případě zaplatí pan cestující B. 1000 korun k rukám pana H. Na tomto obchodě nemůže přece H. nic prodělati. Buď vyhraje řůru peněz, nebo

dostane tisícovku. Proto si zašel k sousedovi K. a prosil jej o půjčku. Soused zná stav financí H. a proto se vymlouvá jak může. Když mu však H. poví, na co peníze potřebuje a jaký krásný obchod mohou oba udělati, půjčí mu K. dosti ochotně žádanou stovku; královské úroky jsou sice započítány, ale H. na to málo dbá. Za 5 měsíců musí los vyhrátí a pak bude bohat.

Ani agent B. nezhálel a za chvíli nesl si K. ze mlýna los a smlouvu, že musí vyhrátí stotísíc korun nebo zaplatí agent dva tisíce korun.

Toto si musil H. dáti líbiti, neboť K. zaplatil agentovi požadovaných 250 korun, aniž by jej napadlo smlouvatí.

H. se sice cestujícímu nabídl, že sežene ještě více zájemců a vyhrazoval si určité procento ze zisku, ale agent tvrdil, že uzavírá reklamní obchody a smí v každé obci uzavřítí jen dva.

Ve skutečnosti blýskly se pod okny bodáky četníků, kteří šli obchůzkou do sousední vsi a tu se agentovi nezdál terén dosti jistý.

Když se blížil 1. srpen, nemohl H. dospatí rána. Celý týden vstával o čtvrté hodině a záhy

chodil do hostince na pálenku. Horalé se ne-
mohli práce od něho dočkati a žádný, kromě
starého K. nevěděl, co se s ním děje.

Konečně přišel také dlouho čekáný 1. srpen.
Od rána psal hostinský *dcl* k *dcl* a mohlo se to
pomalu čítati na *litry*. Kdo chtěl, a těch bylo
dost, pil dnes pálenku na účet H. Ani K. nebyl
dnes skoupý, ač jinak byl skoro skrblikem. H.
dávno propil rozum a prozradil v opilství, jaké
štěstí jej čeká. K. pil méně a stále hleděl
na dveře krčmy, kdy se otevrou a objeví se
v nich listonoš s telegramem. Tak bylo s cestu-
jícím smluveno. Marně však hleděl na dveře.

Dávno ležel tmavý večer nad krajinou a vý-
hra nešla a nešla. H. jak byl v ráži, přišel na
četnickou stanici a vysvětloval, že před půl ro-
kem koupil los a uzavřel takovou výbornou
smlouvu. A když „telegraf“ nejde, bude třeba
upozorniti toho agenta, že prohrál, aby peníze
zaslal okamžitě, neboť H. je potřeby, bude se
stěhovati.

Marně jsem mu vysvětloval po dobrém, že
nelze telefonovat, že poštovní úřednice spí. Pro-
sil a žebal, že by se kámen nad ním ustrnul a
já mu měl říci, že padl do rukou podvodníkovi,
že všechno to je nemožné a vylhané. Nechtěl
jsem si jej i jeho rodinu vzítí na svědomí, ne-
boť jsem věděl, že by doma vyvraždil celou ro-
dinu a proto jsem „na černo“ sdělil tomu agen-
tovi v Nitře, že los nevyhrál a že musí zapla-
titi H. tisícovku a K. dvě. Pak teprve odešel
ze stanice. Telefonem jsem uvědomil hostin-
ského o pravém stavu věci, neboť jsem dobře
předvídal, že H. půjde dále zapíjetí výhru a
tak jsem je oba vyvaroval ještě větší škody.

Druhý den jsme šli případ vyšetřiti. Zneuži-
tí takové naivnosti není uměním a byli jsme
rádi, že to alespoň nebyl náš člověk. Naši pod-

vodníci nám zde stejně již nadělali dost ostudy.

H. a K. měli pouze prospekty stavebních
losů, tedy papíry úplně bezcenné. Smlouvu po-
depsali domácí lidé a nikoho nenapadlo to nej-
jednodušší, že totiž nikdo neprodá los za 250
korun, když na něj může vyhráti za pět měsíců
několik tisícovek. Dalo nám hodně práce nežli
jsme tuto skutečnost vysvětlili poškozeným a
to nám musil ještě pomoci starosta obce a i
farář.

H. to pak odbyl poměrně lehce, neboť K.
má dostati ještě dnes od něho stokorunu skrá-
lovskými úroky. A v knize dlužníků u krčmára
stkví se neúhledně napsané jméno H. a pod
ním dlouhá řada *dcl*, z nichž možno udělati ně-
kolik litrů pálenky. Ani tuto pálenku nikdy H.
nezaplatí, leda by zase uzavřel podobnou smlou-
vu na výhru.

Podarilo se nám agenta vypátrati, neboť měl
ještě tolik drzosti, že na smlouvě skutečně na-
psal pravé svoje jméno a bydliště. Svůj díl si
sice odseděl, ale peníze neviděl od něho ani
H. ani K.

Asi za měsíc přišel k nám revisor losů s
udáním, že jej kolář H. beze slova vyhodil
ze světnice a hrozil mu sekyrou. Dovolil si mu
nabídnouti nějaké stavební losy, případně je
zkontrolovati, ale H. se nepokoušel více o štěstí.

Když jsme mu vysvětlili, že může ještě mlu-
viti o štěstí, že to tak dobře dopadlo a vy-
pravovali jsme mu případ se smlouvou a sta-
vebními losy, s mnoha poklonami a omluvou
odešel a prosil, abychom proti tomu H. ani ne-
zakročovali.

Myslím, že pobije-li H. někdy nějakého ces-
tujícího s losy a před porotou bude vyprávěti
o tom, jak byl napálen, bude, ne-li osvobozen,
tedy zajisté jen mírně potrestán.